

Οδησός, 23 Μαρτίου 2010

**ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΔΗΣΣΟΣ**

**ΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**Έρευνα με θέμα «Η αγορά επιτραπέζιων ελιών στην Περιφέρεια
Αρμοδιότητας του Γενικού Προξενείου της Ελλάδος στην Οδησό»**

**(Περιφέρεια Οδησού, Χερσώνος, Νικολάγιεφ, Βίννιτσα, Κιροβογράντ
και Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας)**

Λόγω απουσίας των κατάλληλων εδαφικών και κλιματολογικών συνθηκών, το ελαιόδεντρο δεν φύεται στην νότια Ουκρανία (με εξαίρεση τους μη καλλιεργήσιμους άγριους ελαιόθαμνους της Κριμαίας) και, ως εκ τούτου, ο συνολικός όγκος των ελιών που καταναλώνονται στην ουκρανική αγορά προέρχεται από το εξωτερικό, πρωτίστως από την Ισπανία, την Ελλάδα και, σε μικρότερες ποσότητες, από την Ιταλία και την Τουρκία.

Οι διατροφικές συνήθειες του καταναλωτικού κοινού της Ουκρανίας δεν συμπεριλαμβάνουν, όπως στην χώρα μας, τις ελιές και το ελαιόλαδο στο καθημερινό τους διαιτολόγιο, δεδομένου ότι ο μέσος ουκρανός καταναλωτής προτιμά να χρησιμοποιεί στην καθημερινή του διατροφή, λόγω χαμηλού κόστους, σπορέλαια, κυρίως δε ηλιέλαιο.

Ωστόσο, περί τα μέσα της τρέχουσας δεκαετίας, οι ελιές και το ελαιόλαδο άρχισαν να εμφανίζονται στα σημαντικότερα σημεία λιανικής πώλησης της τοπικής αγοράς, όπως στα σουπερμάρκετ, στα μικρά παντοπωλεία της γειτονιάς, στα εστιατόρια και στις δέκα (10) μεγάλες υπαίθριες λαϊκές αγορές της πόλης. Σήμερα παρατηρείται ραγδαία εξάπλωση της εμπορίας ελιών στο τοπικό λιανεμπόριο, γεγονός που αποτυπώνεται στην μεγάλη ποικιλία ελιών στα ράφια των σουπερμάρκετ.

Από πλευράς ανταγωνισμού, κυριαρχούν, ως επί το πλείστον, οι μαύρες απύρηνες ελιές Ισπανίας, οι οποίες διακινούνται σε μεταλλική συσκευασία και, επειδή προσιδιάζουν προς τα γευστικά πρότυπα των ουκρανών καταναλωτών, καταλαμβάνουν περίπου το 80-85% της τοπικής αγοράς, ακολουθούμενες από τις ελληνικές ελιές, οι οποίες, λόγω της άριστης ποιότητας και γεύσης, κερδίζουν τελευταίως ολόένα και περισσότερο έδαφος. Εκ των ελληνικών ελιών, οι οποίες διακινούνται σε μεταλλική ή υάλινη συσκευασία στα σημαντικότερα σουπερμάρκετ της περιφέρειας αρμοδιότητάς μας, αναφέρονται οι εμπορικές επωνυμίες «AGROVIM», «OLYMPPOS» καθώς και οι επωνυμίες των εδώ ουκρανών εισαγωγέων «KALIMERA», «ATHINA» και «ELLADA».

Η σημαντικότερη ελληνική εταιρεία διακίνησης ελιών, που δραστηριοποιείται με μόνιμη εγκατάσταση στην Οδησσό, είναι η εταιρεία «Hellenic Products Emporion Group». Συσταθείσα προ διαιτίας, προμηθεύει, μέσω δικών της αποθηκευτικών χώρων, πέντε (5) μεγάλα πολυκαταστήματα τροφίμων της διακεκριμένης αλυσίδας τροφίμων «ΤΑΥΡΙΑ-V», (13) δεκατρία παραρτήματα της αλυσίδας «VIRTUS», δύο (2) καταστήματα της αλυσίδας «Fourchette», και όλα τα καταστήματα της πολυτελούς αλυσίδας «Robin Bobbin».

Η εταιρεία «Hellenic Products Emporion Group» διαθέτει δύο (2) δικά της καταστήματα, στις κλειστές λαϊκές αγορές «Noviy Privoz» και «Noviy Rynok», στα οποία διακινεί τα προϊόντα της με την μορφή χύδην, σε άλμη ή σε ξύδι. Πέραν της Οδησσού, η εν λόγω εταιρεία δραστηριοποιείται στην Περιφέρεια Χερσώνος, στην οποία προμηθεύει με ελιές την αλυσίδα τροφίμων «OSCAR» και στην Περιφέρεια Τσερνοφτσί, στην οποία προμηθεύει την αλυσίδα τροφίμων «KOLOS».

Οι σημαντικότεροι τύποι των ελληνικών ελιών οι οποίες διακινούνται σε μορφή χύδην είναι οι ελιές Καλαμών, Colossal (122 έως 141/1 kg), Giants (141 με 160/1kg), Jumbo (161 - 180/1kg) και Fine (181-200/1kg), ενώ, τελευταίως, πέραν των ελληνικών ελιών τύπου Καλαμών, διακινούνται στην τοπική αγορά ελιές Αμφίσσης, «γίγαντες» Χαλκιδικής, Θρούμπες Θάσου και πάστα ελιά.

Στον πίνακα που παρατίθεται κατωτέρω καταγράφονται οι σημαντικότερες εμπορικές επωνυμίες ελιών Ισπανίας και Ελλάδας, τις οποίες εντοπίσαμε στις μεγαλύτερες αλυσίδες τροφίμων της Οδησσού.

**ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΠΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΛΙΩΝ ΣΕ
ΑΛΥΣΙΔΕΣ «ΤΑΥΡΙΑ V», «SILPO», «METRO», «OBZHORA»,
«CHERNOMORETS»**

**ΜΑΡΤΙΟΣ 2010, ΤΙΜΕΣ ΣΕ ΓΚΡΙΒΝΕΣ (Ισοτιμία: περ. 11,00 Γκρίβνες/Ευρώ)
ΦΠΑ 20% ενσωματωμένος στην τιμή λιανικής -**

Προϊόν	Συσκευασία, γραμμάρια	Λιανική Τιμή σε Γκρίβνες
Ισπανίας:		
- DOLCE VITA, μαύρες, άνευ πυρήνα	420	12,25
- DOLCE VITA, πράσινες, γεμίσματα	350	11,88
- IBERICA, μαύρες, άνευ πυρήνα	360	17,04
- COOPOLIVA, μαύρες, άνευ πυρήνα	370	12,00
- MAESTRO DE OLIVA, μαύρες, με πυρήνα	360	18,59
- MAESTRO DE OLIVA, πράσινες, άνευ πυρήνα, γεμίσματα	350	16,68
- SENIORITA, μαύρες, με πυρήνα	300	7,41
- SENIORITA, πράσινες, με πυρήνα	300	9,1
- HERACLIO, μαύρες, άνευ πυρήνα	370	10,25
- HERACLIO, πράσινες, άνευ πυρήνα, γεμίσματα	300	9,95
- LORETO, μαύρες, με πυρήνα	300	13,80
- SUNMILLE, μαύρες, με πυρήνα	300	14,70
- SINIORITA, πράσινες, άνευ πυρήνα, γεμίσματα	300	11,90
- OSCAR, μαύρες, με πυρήνα	300	13,05
- GREEN LINE, μαύρες, με πυρήνα	300	10,45
- DOLCE VITA, μαύρες, με πυρήνα	432	20,85
- EXELENCA Jumbo, μαύρες, με πυρήνα	425	22,45
- BEST TIME, πράσινες, άνευ πυρήνα	350	10,40
- VITALAND, μαύρες, άνευ πυρήνα	300	11,25
- EL SERPIS, πράσινες, με πυρήνα	300	17,05
- CRESPO, μαύρες, με πυρήνα	397	11,40
- GONSALES Gold, μαύρες, με πυρήνα	425	12,60
- CHERMPION, μαύρες και πράσινες με πυρήνα	370	15,25

- BONDUELLE, μαύρες, άνευ πυρήνα	300	16,45
- ALLADIN, μαύρες, με πυρήνα	300	10,50
- ITLV, μαύρες, με πυρήνα	350	16,75
- KARNAU, μαύρες, άνευ πυρήνα	370	14,30
Ελλάδος:		
- KALIMERA, μαύρες	240	17,5
- KALIMERA, πράσινες	240	19,08
- KALIMERA, πράσινες, γεμίσματα	720	38,3/52,42
- EUROGROUP, μαύρες, με πυρήνα	440	17,69
- EUROGROUP, μαύρες, άνευ πυρήνα	1000	34,39
- EUROGROUP, πράσινες	200	18,89
- EUROGROUP, πράσινες, άνευ πυρήνα	920	43,39
- ELLADA, πράσινες, άνευ πυρήνα, γεμίσματα	330	36,00

Επισημαίνεται ότι η αλυσίδα Σ/Μ «ΤΑΥΡΙΑ V» εισάγει και συσκευάζει η ίδια πολλά είδη ελληνικών ελιών παραγωγής «A.D.P. Olives S.A.», υπό το εμπορικό σήμα «Eurogroup» (Εισαγωγέας - η ουκρανική εταιρεία “Matreshka Hellas”, ιδιοκτησίας του ελληνικής καταγωγής ουκρανού εισαγωγέα κ. Νικ. Καρακασίδη).

Στην Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας οι ελληνικές ελιές, οι οποίες, ως επί το πλείστον, διατίθενται υπό τα προαναφερθέντα εμπορικά σήματα, διακινούνται, μεταξύ άλλων, από τον ελληνικής καταγωγής εισαγωγέα κ. Παύλο Κουρίδη, ο οποίος δραστηριοποιείται στην Γιάλτα.

Ως προς τον ανταγωνισμό, τα πιο γνωστά εμπορικά σήματα ισπανικών ελιών, που διακινούνται στην αγορά της Περιφέρειας Οδησσού, είναι το «*Maestro de Olive*», «*Copoliva*» και «*Iberica*». Οι ελληνικές τυποποιημένες ελιές που διακινούνται στην αγορά της Περιφέρειας Οδησσού φέρουν τα εμπορικά σήματα «*Afina Pallada*», «*Ellada*», «*Eliada*», «*Kalimera*» και «*Delsi*».

Σημειούται ότι στην Περιφέρεια Οδησσού το 80-85%% του συνολικού όγκου εισαγόμενων ελιών καταλαμβάνουν τα προϊόντα της Ισπανίας, το 8% της Ελλάδας και το υπόλοιπο 12% οι ελιές της Ιταλίας, της Αιγύπτου, του Ισραήλ, της Τουρκίας, κ.α.

Τέλος, ως προς τις ιδιαιτερότητες της αγοράς της περιφέρειας αρμοδιότητάς μας, τα σημαντικότερα εμπόδια που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι εξαγωγείς ελληνικών ελιών στην τοπική αγορά είναι, κατά τη γνώμη μας, τα ακόλουθα :

1-Κατά την έρευνά μας, κλιμάκιο του Γραφείου μας απευθύνθηκε σε ικανό αριθμό εισαγωγέων ελληνικών και ισπανικών ελιών. Οι περισσότεροι εξ αυτών μας επεσήμαναν ότι, εν συγκρίσει προς τις ισπανικές ελιές, η τιμή της καλής ελληνικής ελιάς είναι υπερβολικά υψηλή σε σχέση με την αγοραστική δύναμη του ουκρανού καταναλωτή (σημειώνεται ότι κατά μέσον όρο οι ισπανικές ελιές είναι φθηνότερες κατά 40-50%, γεγονός που οφείλεται στο ότι η Ισπανία τις προωθεί παράλληλα με ένα ευρύ φάσμα άλλων προϊόντων διατροφής).

Επιπροσθέτως, οι εν λόγω ουκρανοί εισαγωγείς θεωρούν ότι η ισπανική τυποποιημένη σε μεταλλική συσκευασία ελιά έχει ως χαρακτηριστικό γνώρισμα τη σταθερότητα στην ποιότητα ενώ η ελληνική ελιά που διατίθεται υπό μορφή χύδην διακρίνεται από την ποικιλία των έντονων γεύσεων και την φυσική της αναλλοίωτη ποιότητα.

2- Οι τυποποιημένες σε μεταλλική συσκευασία ισπανικές ελιές διαθέτουν το πλεονέκτημα ότι ενεφανίσθησαν πρώτες στην τοπική αγορά. Πέραν τούτου, όπως μας επιβεβαίωσαν μερικοί εκ εδώ ουκρανών εισαγωγέων, η γεύση των μαύρων ισπανικών ελιών, καίτοι αυτές εμπεριέχουν χημικές προσθήκες, προσιδιάζει -περισσότερο από τις ελληνικές- στα γευστικά πρότυπα του μέσου ουκρανού καταναλωτού. Σε κάθε περίπτωση, χωρίς να τίθεται υπό αμφισβήτηση στην τοπική αγορά η άριστη ποιότητα και η διατροφική αξία της φυσικής ελληνικής ελιάς, κυρίως αυτής που πωλείται υπό μορφήν χύδην, διαφαίνεται μία επιφύλαξη του καταναλωτικού κοινού ως προς την έντονη «ξυδάτη» γεύση της ελληνικής, ιδιαιτέρως αυτής του τύπου «Καλαμών».

3- Παρά το γεγονός ότι θεωρητικά το κανονιστικό πλαίσιο δεν προβλέπει περιορισμούς ή ποσοτώσεις στην εισαγωγή ελιών στην Ουκρανία, στην πράξη παρατηρείται ενίοτε χρονοβόρος διαδικασία, που οφείλεται στις ιδιαιτερότητες, την γραφειοκρατική δυσκαμψία της διοίκησης και τα χρόνια φαινόμενα συναλλαγής. Ενίοτε παρατηρούνται τεχνητά εμπόδια ως προς την πληρότητα και εγκυρότητα των αναγκαίων συνοδευτικών εγγράφων (τιμολόγια στην αγγλική και μεταφρασμένα στην ουκρανική, φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό, διασάφιση τελωνείου εξαγωγής, φορτωτική και πιστοποίηση από το Ουκρανικό Κέντρο Τυποποίησης).

4-Παρά το γεγονός ότι η Ουκρανία αποτελεί από το 2008 πλήρες μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, με ανάληψη συγκεκριμένων δεσμεύσεων και χρονοδιαγραμμάτων για τη σταδιακή μείωση των εισαγωγικών της δασμών επί των εισαγόμενων προϊόντων διατροφής, το τελωνειακό καθεστώς, σε συνδυασμό με τη χρόνια παθογένεια της συναλλαγής και της διαφθοράς αποτελεί αρνητικό παράγοντα για τον εν δυνάμει έλληνα εξαγωγέα.

Έτσι, ενώ ανακοινώθηκε το 2009 κατάργηση του προνομιακού εισαγωγικού δασμού του 10% για τις ελιές, ο τελωνειακός εισαγωγικός δασμός για τον εκτελωνισμό ενός εμπορευματοκιβωτίου με ελιές ισοδυναμεί περίπου με το 50% του κόστους του. Όπως μας ανέφεραν ουκρανοί εισαγωγείς ελληνικών ελιών, σε κάθε εμπορευματοκιβώτιο εισαγόμενων ελιών, ο ουκρανός εισαγωγέας θα πρέπει να υπολογίζει ότι θα πρέπει να πληρώσει περίπου 100.000 γκρίβνες (9.345 Ευρώ), ποσό ιδιαίτερος υψηλό.

Τελευταίως, όπως μας ανέφεραν ορισμένοι ουκρανοί εισαγωγείς ελληνικών ελιών, προσπαθούν να αποφύγουν την καταβολή του εν λόγω ποσού, απευθυνόμενοι σε ειδικούς εκτελωνιστές (expeditors), οι οποίοι, παρακάμπτουν στην πράξη την νόμιμη διαδικασία και, χρησιμοποιώντας τις διασυνδέσεις τους, αναλαμβάνουν την επιτυχή και ταχεία διεκπεραίωση της διαδικασίας, με πολύ χαμηλότερο κόστος.

5-Μια ουκρανική εταιρεία που εισάγει ελιές θα αναγκασθεί να τοποθετήσει τα προϊόντα της σε κάποια υψηλής επισκεψιμότητας αλυσίδα σουπερμάρκετ, γεγονός το οποίο προϋποθέτει σημαντικές δαπάνες, αφού οι επικεφαλής των εν λόγω αλυσίδων τροφίμων εκμεταλλεύονται, κατ' ουσίαν, ως προς τους όρους τοποθέτησης (positionning), τον προμηθευτή ελιών. Υπενθυμίζεται ότι η αγορά της Ουκρανίας χαρακτηρίζεται τρεχόντως από έναν ιδιότυπο άκρατο καπιταλισμό, κύριο χαρακτηριστικό του οποίου είναι ο αλόγιστος και καθ' υπερβολήν μιμιτισμός του δυτικού τρόπου προωθητικών πρακτικών μάρκετινγκ. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφύγει ο έλληνας εξαγωγέας ελιών δυσμενείς εμπορικούς όρους και προϋποθέσεις που τίθενται από πλευράς των τοπικών αλυσίδων σουπερμάρκετ, χρειάζεται έναν συνεργάτη-εισαγωγέα, απολύτου εμπιστοσύνης, ο οποίος θα ανοίξει επισήμως υποκαταστήματα και θα λειτουργεί σε μόνιμη βάση στην τοπική αγορά.

6-Όπως προαναφέρθηκε, οι ελιές δεν αποτελούν για τον μέσο ουκρανό καταναλωτή απαραίτητο ή παραδοσιακό είδος της καθημερινής διατροφικής του ανάγκης. Ως εκ τούτου, κρίνεται, από πλευράς μας,

απαραίτητη η ενίσχυση της προβολής της άριστης ποιότητας, της διατροφικής αξίας και της φυσικής γεύσης της ελληνικής ελιάς, ενδεχομένως στο πλαίσιο ενός ευρύτερου κύκλου προβολής της διατροφικής αξίας της μεσογειακής διατροφής στην αγορά της περιφέρειας αρμοδιότητάς μας.

Τούτο θα καθίστατο εφικτό μέσω δοκιμών γευσιγνωσίας με θέμα τη διατροφική αξία της ελληνικής ελιάς και θα μπορούσε, υπό προϋποθέσεις, να πραγματοποιηθεί στην περιφέρεια αρμοδιότητάς μας, είτε στο πλαίσιο διοργάνωσης «εβδομάδας παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων», με παρουσίαση των σημαντικότερων ποικιλιών της ελληνικής ελιάς, είτε στο πλαίσιο ειδικής εκδήλωσης που πραγματοποιείται προς τιμήν των σημαντικότερων οικονομικών συνεργατών των ελληνικών επιχειρήσεων στην Οδησό.

Τέλος, σημειούται ότι στα ανωτέρω αποτελέσματα της διεξαχθείσας έρευνας του Γραφείου μας αποτυπώνεται η εικόνα της ελληνικής παρουσίας σε περιφερειακό μόνο επίπεδο (10 εκατ. καταναλωτές της περιφέρειας αρμοδιότητάς μας). Ως προς τις εν γένει προοπτικές που διανοίγονται μεσοπρόθεσμα για την προώθηση των εξαγωγών ελληνικών ελιών στην και ενδιαφέρουσα και αναδυόμενη αγορά της Ουκρανίας, ο εν δυνάμει έλληνας εξαγωγέας οφείλει να συνεκτιμήσει τις εισηγήσεις του Γραφείου ΟΕΥ Κιέβου .

7

Ο Προϊστάμενος

Αλέξανδρος Οικονόμου
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄